7/14426

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

07 HAZİRAN 2006

SÜRELİ
.../.../2006

Sayı : B.09.0.SGB.0.00.21.610/ \002
Konu : İzmir Milletvekili
Erdal KARADEMİR'in
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06/06/2006 tarihli ve KAN.KAR.MD. A.01.0.GNS.0.10.00.02-21454 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan; İzmir Milletvekili Erdal KARADEMİR'in Bakanlığıma yönelttiği T.B.M.M. 7/14426 Esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilginizi ve gereğini arz ederim.

Faruk Nafız ÖZAK
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (5 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

Vekaletler Caddesi No : 1 Bakanlıklar 06100 ANKARA Telefon : (0312) 410 14 40 - 410 14 83 Faks : (0312) 418 55 42
e-posta : sgbparlamento@bayindirlik.gov.tr Web : www.bayindirlik.gov.

7/14426

İZMİR MİLLETVEKİLİ
ERDAL KARADEMİR'İN
T.B.M.M. 7/14426 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR :

Kadastro; 3402 sayılı Kadastro Yasasındaki amacının yanı sıra, yalnızca kişilerin değil kamunun taşınmazlarını da güvence ve denetim altına alan, kamu ve toplum yararına bir mülkiyet anlayışını esas alan, ülkenin doğal kaynaklarının korunmasını ve uygun kullanımını amaçlayan, ülke-bölge ve kent ölçeğinde planlı kalkınmaya gerekli verileri kullanıma ve işlemeye hazır bulunduran, merkezi yönetimin ve yerel yönetimlerin gereksindikleri bilgileri kapsayan, teknolojik gelişmeleri jeodezi uygulamalarına uyarlayan, mekansal bilgi sistemlerinin kurulmasına temel olan, verilerin güncel tutulmasını ve sürekli akımını sağlayan, dinamik ve sistemli bir süreç olarak algılanmalıdır.

Kadastro bilgilerinin güvenilir olması ve güncel tutulması, taşınmaz mülkiyetine sağlıklı devlet güvencesi vermekle eşdeğerdir. Bu özellikleri korunamayan taşınmaz bilgilerine "kadastro" demek doğru değildir. Kadastro tanımının özüne aykırıdır. Çünkü kadastro bilgilerinin güvenirliği sağlanamamış yada zaman içinde kaybolmuşsa, taşınmaz mülkiyetinde devlet güvencesi teknik yönden zaafa düşmüş demektir. Bu nedenle kadastroda temel ilke, bilgilerin sağlıklı üretilmeleri ve yaşatılmaları, diğer bir deyişle kadastro planlarının ilk alımlarındaki durumları ile tekrar araziye uygulanma kabiliyetlerinin korunmasıdır.

Bugün, Türkiye kadastrosunun, 70 yılda ürettiği verilerinin yaklaşık % 60 kadar bir büyük bölümünü yenilemek ve verilerini, mekansal bilgi sisteminin gerektirdiği sistemde tanımlamak ve hukuken geçerli biçime kavuşturmak zorunluluğu bulunmaktadır.

Bu anlamda, Kadastronun önemi ve doğuracağı hukuki sonuçlar dikkate alındığında, Kadastro'nun, ne pahasına olursa olsun bitirilmesi gerektiği anlayışı ile yürütülmesi doğru bir uygulama değildir. Böylesi bir uygulamanın ortaya çıkaracağı olumsuz sonucun, bireylere ve kamuya vereceği maddi zarar da büyük ve onarılmaz olacaktır.

Ancak, Kadastronun bu hassas durumuna karşılık Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü (TKGM)' nün ihale usulü ile yaptığı Kadastro çalışmalarında, gerekli özenin gösterilmediği, idarenin, ihale şartnamesinin ihlal edilmesine göz yumduğu, yaşanan bu ihlallerin, yapılan çalışmaları ve mülkiyet sorununu daha karmaşık hale getirdiği, dolayısıyla çalışmaları sona eren ve devam eden işlerin hukuki sonuçlarının sosyal olaylara neden olabileceği tarafımıza gelen bilgi ve şikayetlerden anlaşılmaktadır.

Kadastro çalışmalarında idarenin "kadastroyu ne pahasına olursa olsun bitirelim" anlayışıyla ihale şartnamesine uyulmadan işlerin yürütülmesinin kural haline getirilmesi, başta serbest harita ve kadastro mühendislerini hak etmedikleri itham ile karşı karşıya bırakmakta ve yüklenici olarak Kadastro çalışmalarını üstlenen harita ve kadastro sektörünün de geleceğini de riske atmaktadır.

Bu bilgiler doğrultusunda;

1- TKGM' nün ihale ettiği köy sayısı nedir?

2- İdarenin, ihale şartnamesinin ihlal edilmesine göz yumduğu, arazi çalışmaları yapılmadan hak ediş düzenlendiği iddia edilmektedir. Bu iddialar doğru mudur? Arazi çalışmaları yapılmadan hak ediş düzenlendiği tespit edilen köy var mıdır? Bu köylerin isimleri ve bölgeleri nedir?

3- Kadastro Müdürlüklerince, Teknisyen ve Kontrol memurlarına, yüklenici firmaların işlerini yapması yada mevzuat yönünden detaya girmeden ve fazla inceleme yapılmadan işlerin hızlandırılması yönünde baskı yapılmış mıdır?

4- İhale edilen işlerin bir an önce bitirilmesi amacıyla, ihale şartnamelerinde belirlenen şartlarlara dikkat edilmediği, dolayısıyla "kontrol mekanizması"nın çalıştırılmadığı iddiaları doğru mudur?

5- İhale yöntemi ile gerçekleştirilen kadastro çalışmalarına, denetim için Tapu Kadastro Müfettişlerinin gönderilmediği iddia edilmektedir. Bu anlamda, Tapu Kadastro Müfettişlerince, denetlenmiş bir iş var mıdır?

6- Yüklenici firmaları, ihale şartnamesine uygun çalışmaları konusunda uyaran teknik elemanlara, idare tarafından baskı uygulandığı ve başka illere atandığı iddiaları doğrumudur?

7- Geçici görev adı altında görevlendirme yapılırken, yakın illerin seçilmeyerek, örneğin Denizli'deki personelin, Ardahan'a, Edirne'deki personelin Kastamonu'ya, İzmir'deki personelin Trabzon'a atanmalarının, iddia edildiği gibi geçici görev adı altında personelin sürgüne gönderilmesi midir?

8- Başka illere ataması yapılan teknik personel sayısı nedir? Bu personellerin atanması sırasında, aile bütünlüğü dikkate alınmış mıdır?

9- Kadastro işlerinde yeterli sayıda bilirkişiden yararlanılmadığı ve araziye eksik bilirkişi ile çıkıldığı iddia edilmektedir. Bu iddiaların, bilirkişi ücretlerinin yüklenici firmalar tarafından ödenmesi ile bir ilgisi var mıdır?

10-Yüklenici firmalardan bilirkişi ücretlerini alamadığı için TKGM' ne, Kaymakamlıklara ve Yerel Yönetimlere şikayette bulunan bilirkişi var mıdır? Varsa, bu bilirkişilerin sayısı nedir?

11- Kadastro çalışmaları sırasında çıkarılan 1937 yılına ait vergi kayıtlarının sayısı kaçtır? Bunların uygulanma oranı nedir?

12- Kadastro çalışmaları sırasında çıkarılan 1981 ve öncesine ait vergi kayıtlarının sayısı ve uygulanma oranı nedir?

13-Yapılan kadastro tespitlerinin ne kadarı 3402 sayılı yasanın 14. maddesine göre yapılmaktadır? Bu tespitlerin oranı nedir?

14- Devletin güvencesi anlamına gelen, Osmanlıdan beri tedavülde olan ve yaşamını sürdüren tapu kayıtlarının, tescil krokisi olan ve mahkeme kararı ile alınmış olan tapu kayıtlarının çeşitli bahanelerle uygulanmadığı iddia edilmektedir. Bu iddiaların, ihale edilen işlerin biran önce bitirilmesi gerekçesi ile görmezden gelindiği iddiaları ile bir ilgisi var mıdır?

7/14426

15- Kadastro tespitlerinde kadınlar adına yapılan tespitlerin oranı nedir? Yapılan tespitlerde, tapu kayıtlarının uygulanmadığı ve kadın mirasçılardan erkekler lehine hak kaçırmaların, AKP iktidarının kadına bakış politikasından kaynaklandığı iddiaları ile bir ilgisi var mıdır?

16-Alevi-Bektaşi inancına sahip vatandaşlarımızın yaşadığı köylerde yapılan çalışmalarda, ihale şartnamesine uygun davranılmadığı ayrıca, kimi çalışanlar tarafından "bırakın yanlışta olsa boş verin, mahkemede çözsünler" denildiği bilgisi edinilmiştir. Bakanlığınıza yansıyan bu tür şikayetler ve yapılan kadastro çalışmalarının yanlışlığı iddiası ile bakanlığınıza intikal eden başvurular var mıdır? Varsa, bu konuda ne gibi bir işlem gerçekleştirilmiştir?

17-İhale edilen ve sonlandırılan Kadastro çalışmaları nedeniyle, mahkemeye intikal etmiş dava var mıdır? Varsa, hangi il, köy ve sayıları nedir?

CEVAPLAR:

1- TKGM'ce 2004 yılında 353 (183 adedi yenileme) ve 2005 yılında 2946 adet birimin ihalesi yapılmış olup 2006 yılında ise 6008 adet birimin ihalesinin yapılması planlanmıştır.

2- İdarenin, ihale şartnamesinin ihlal edilmesine göz yumması ve arazi çalışmaları yapılmadan hakediş düzenlenmesi mümkün değildir.

3- Kadastro Müdürlüklerince, teknisyen ve memurlarına yüklenicinin işlerini yapması ya da mevzuat yönünden detaya girmeden ve gereği gibi inceleme yapılmadan işlerin hızlandırılması yönünde baskı yapılması söz konusu değildir.

4- İhale edilen işlerin bir an önce bitirilmesi veya hangi amaçla olursa olsun ihale şartnamelerinde belirtilen şartlara dikkat edilmediği dolayısıyla, kontrol mekanizmasının çalıştırılmadığı iddiaları doğru değildir.

5- Müfettişliğe mutat genel denetimler yaptırıldığı gibi, herhangi bir şikayet halinde ayrıca inceleme yaptırılmaktadır.

6- Baskı uygulandığı yada başka İllere atandıkları iddiaları doğru değildir.

7- Bu görevlendirmeler, personel ihtiyacı olmayan bölgelerden ihtiyaç bulunan bölgelere mahalli birimlerden (Bölge ve Kadastro Müdürlükleri) alınan görüşler dikkate alınarak yapılmaktadır.

8- Personel hareketleri, taleplere ve mevzuatına göre yapılmakta olup, eş durumları bu değerlendirmeler içerisindedir.

9- Kadastro çalışmaları sırasında, taşınmazların sınırlandırma ve tespitlerinin yapılması için kadastro ekibinde Yasa gereği 1 muhtar ve 3 bilirkişinin bulunması gerekmektedir. (3402/Mad:3) Ancak, ormanlık alanlara ilişkin tespitlerde, muhtar ve bilirkişilerin çalışmalara katılmaması halinde çalışmalar re'sen devam ettirilebilmektedir. (3402/Mad:4)

Bilirkişiler genellikle, kadastro çalışma alanı sınırının belirlenmesi (bu sınırın idari sınır olarak algılanması), arazilerin büyük bölümünün orman ya da merada kalması gibi nedenlerle yöre halkının istekleri sonucu çalışmalara iştirak etmek istememektedirler.

Diğer taraftan, çok az da olsa bazı bilirkişiler ücret azlığı gibi nedenlerle çalışmalara iştirak etmek istememektedirler. Ancak, bunun ihale ile bir ilgisi olmayıp, bu gibi sorunlar daha önceki yıllarda da (ihale ile kadastrosu yapılmayan yerlerde de) yaşanmıştır.

Dolayısıyla, bilirkişi ücretlerinin yüklenici tarafından ödenmesi nedeniyle eksik bilirkişi çalıştırıldığı iddiası yerinde değildir.

10- Bilirkişi ücretlerinin alınamadığı konusunda TKGM' ye intikal ettirilen bir adet başvuruya rastlanmış olup, konu mahallen incelettirilmektedir. (Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 31.05.2006 tarihli ve 39381 sayılı yazısı ekinde alınan Kütahya ili Domaniç ilçesi Berçin Köyü Muhtarı Hakkı UYAR'ın 12.05.2006 tarihli başvurusu, 09.06.2006 tarihli ve 5468 sayılı yazı ile mahallen incelettirilmektedir.)

11,12,13- Bu konularda elde mevcut istatistiki bir bilgi bulunmamaktadır. Bunların tespit edilebilmesi için, ne zaman biteceği önceden kestirilemeyen uzun bir süreyi ve mahallen özel bir çalışmayı gerektirmektedir. Ancak, vergi kayıtlarının uygulanmadığı yönünde somut bir iddia (yer belirtilmek suretiyle) varsa bu değerlendirilebilecektir.

14- Tapu kayıtlarının mevzuat gereğince uygulama zorunluluğu bulunmakta olup, kayıtların hangi hallerde uygulanmayacağı veya uygulanamayacağı açıktır. (Muhtar ve bilirkişiler tarafından yerinin bilinememesi, ormanda veya başka çalışma alanında kalması gibi)

TKGM'nin bu konuda yayımlanmış 01.08.1991 tarihli ve 1509 no.lu genelgesi mevcut olup, genelgede; kadastro sırasında, çalışma alanıyla ilgili tüm tapu, vergi, harita ve diğer belge örneklerinin eksiksiz çıkarılması, sınırlandırma ve tespit sırasında bu belgelerin uygulanmasına gereken önemin verilmesi ve tapu kayıtlarıyla harita veya krokilerinin eksiksiz çıkarılmasından ve bunların uygulanmasından, bu belgeleri çıkaranlarla birlikte kadastro teknisyenlerinin, kontrol memurlarının, kontrol mühendislerinin, kadastro üyesinin, müdür yardımcılarının ve kadastro müdürlerinin aynı derecede müştereken sorumlu oldukları belirtilmiştir.

Dolayısıyla, geçerli bir neden yokken (kaydın uygulanması gerektiği halde) uygulama yapılmaması suç teşkil etmekte olup, kaydın uygulanmamasının veya uygulanamamasının, ihale edilen işlerin bir an önce bitirilmesi gerekçesi ile görmezden gelinmesi gibi bir durumla bir ilgisi bulunmamaktadır.

15- Bilindiği gibi, kadastronun amacı hak tayini olup, kadastro çalışmaları başlarken, sınırlandırma ve tespitler yapılırken ve de tamamlandığında ilan edilmek suretiyle alenen ve herkese açık yapılan bir çalışmadır. Ayrıca, olası hak kayıplarının önlenmesi bakımından, kadastro sırasında sınırlandırma ve tespitlere her zaman itiraz edilmesi mümkündür. (Kadastro tespitlerine karşı, çalışmaların devamı süresince kadastro komisyonuna ve askı ilan süresinde de kadastro mahkemesine itiraz edilebilmektedir. Ayrıca, kadastro tespitlerinin kesinleştiği tarihten itibaren 10 yıllık süre içinde dava açma hakkı da bulunmaktadır.)

Dolayısıyla, kadın mirasçılardan erkekler lehine hak kaçırma gibi bir tutum içerisine girilmesi mümkün olmadığı gibi, bunu savunmak; inanılması ve kabul edilmesi güç olduğu kadar, kuşkusuz insan hak, hukuk ve onuruna aykırı bir tutumdur.

Diğer taraftan, kadınlar adına yapılan tespitlerin oranının belirlenmesi (bu konuda istatistiksel bir verinin elde edilebilmesi) için mahallinde özel bir çalışma yapılması gerekmektedir.

16- Kadastro Kanunu, farklı yer, kişi ve gruplara ayrı ayrı hükümler içermemekte ve ülkemiz genelinde (her nerede olursa olsun) istisnasız herkese aynı Kanun hükümleri

uygulanmakta olup, kadastrosu yapılmakta olan tüm köylerde de mevzuata (ihale şartnamesine) uygun şekilde çalışma yapılmaktadır.

Farklı yer, kişi ve yörelerde farklı bir uygulama yapılması, kesinlikle söz konusu olmayıp, böyle bir ayrımcı uygulama yapılmasının ne tasvibi, ne de kabili mümkün değildir.

Tüm köylerde (geçmiş yıllarda "ihale öncesinde" olduğu gibi) mutat-münferit ve (yine geçmiş yıllarda olduğu gibi) fazla sayıda olmayan, bir kısmı genel ve soyut nitelikli, bir kısmı isimsiz ve imzasız değişik şekillerde şikayetler intikal etmekte olup, bu şikayetler 4483 sayılı Yasa kapsamında incelenmek üzere, ilgili mercilere aktarılmaktadır.

Bilindiği gibi, 4483 sayılı Yasanın 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrası (5232/2 nci maddesi ile değişik), "Bu kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar ve şikayetlerde kişi veya olay belirtilmesi, iddiaların ciddi bulgu ve belgelere dayanması, ihbar veya şikayet dilekçesinde dilekçe sahibinin doğru ad, soyadı ve imzası ile iş veya ikametgah adresinin bulunması zorunludur." hükmündedir.

Şikayet ve taleplerin büyük bir bölümü kişilerin geçmişte istemine uygun tespit yapılmadığı iddiaları ile ilgilidir.

17- Kadastro tespitlerine (ihaleli veya ihalesiz) karşı, askı ilan süresince kadastro mahkemesine, kadastro tespitlerinin kesinleştiği tarihten itibaren 10 yıllık süre içerisinde de hukuk mahkemelerine, ilgililerince dava açılması yasal bir haktır. Ancak, yapılan ihaleli çalışmalarının iptali hususunda açılmış herhangi bir dava intikal etmemiştir.